

References

1. Melesse, T. Y., Franciosi, C., Di Pasquale, V., & Riemma, S. (2023). Analyzing the Implementation of Digital Twins in the Agri-Food Supply Chain. *Technologies*, 7(2), Art. 33. URL: <https://www.mdpi.com/2305-6290/7/2/33> (date of access: 11.05.2026). doi: 10.3390/technologies11020033.
2. Purcell, W., & Neubauer, T. (2023). Digital Twins in Agriculture: A State-of-the-art review. *Smart Agricultural Technology*, 3, Art. 100094. URL: <https://doi.org/10.1016/j.atech.2022.100094> (date of access: 11.05.2026).
3. Latifundist. (2026, March 31). *NIBULON started creating digital twins of fields for more efficient use*. URL: <https://latifundist.com/novosti/69866-nibulon-pochav-stvoryuvati-tsifrovi-dvijniki-poliv-dlya-efektivnishogo-vikoristannya> (date of access: 11.05.2026).
4. Tsvyd, M. (2025, December 12). Digital twins: a complete overview. *Colobridge AI Blog*. URL: <https://blog.colobridge.net/uk/2025/12/digital-twin-technology-ua/> (date of access: 11.05.2026).
5. Edilo. (2026, April 3). Digital twins in business: what they are, types, and how to create them. URL: <https://edilo.com.ua/blog/czyfrovi-dvijnyky-v-biznesi-shho-cze-vydy-ta-yak-stvoryty/> (date of access: 11.05.2026).

JEL Classification: F14, L66, O13, Q13

Сергій КОВШИК

*аспірант кафедри бізнес-економіки та підприємництва
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
into-ukr@ukr.net*

СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ НА РИНКУ ПРЯНОЦІВ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Анотація. В публікації розглянуто поточну ситуацію з реалізації окремих видів прянощів на азійському ринку. Основна увага була приділена ринку В'єтнаму, який сьогодні спроможний забезпечити Україну певними видами прянощів за прийнятною ціною. Враховані основні фактори, які є ціноутворюючими в азійському регіоні та до яких в подальшому варто придивлятися. Вчасна закупівля азійських прянощів вітчизняними постачальниками за прийнятними цінами дозволила стабілізувати ціни на цей вид продукції в Україні та покращити економіку виробництва в тих галузях, які використовують прянощі.

Ключові слова: прянощі, азійські ринки, В'єтнам, перець, бадьян, кориця, економіка

Ринок прянощів в Україні значною мірою залежить від тенденцій на світовому ринку, оскільки понад 90% світового споживання прянощів забезпечують країни Азії, серед яких основними гравцями є Індія, Китай, Індонезія, В'єтнам та Туреччина. Також значні позиції, по окремих спеціях та прянощах, посідають країни Латинської Америки, деякі країни Африки та Європи.

Аналізуючи основні тенденції на ринку прянощів варто відзначити, що останні роки відбулось зростання попиту на органічну та натуральну продукцію, оскільки світові споживачі все більше цінують натуральні компоненти без штучних консервантів, що стимулює до розвитку ринку органіки. Крім того продовжує розвиватись культура харчування та зростання асортименту, зокрема спостерігається розширення асортименту у ніші готових сумішей, соусів та приправ, що задовольняє попит як середнього споживача так і споживачів преміум-сегментів. Також варто відзначити вплив кліматичних факторів, оскільки виробництво прянощів вразливе до несприятливих погодних умов, таких як посухи, повені, заморозки, що в свою чергу призводить до нестабільності поставок та зростання цін. Тому розуміння цих факторів, аналіз поточної ситуації та тенденцій виробництва дозволяє передбачити тенденції

розвитку українського ринку прянощів в короткостроковій перспективі. При цьому окремі тенденції сьогодення вказують на можливі цінові коливання, зокрема зростання ціни по окремих групах прянощів. Розглянемо ці тенденції, які можуть негативно вплинути на ринок цієї продукції в Україні.

Розпочнемо з ринку спеції та прянощів В'єтнаму, який досить активно пропонує свою продукцію на світовому ринку та є ціновим індикатором на окремі види прянощів. Зокрема варто відзначити, що у 2026 спостерігається досить специфічна ситуація на ринку в'єтнамського перцю. Так, збір перцю у В'єтнамі закінчується, урожай поганий у порівнянні до минулих років, а перехідні запаси перцю в цій країні скоро закінчаться. Через поганий урожай фермери не поспішають продавати перець, намагаються зберегти запаси та планують продавати його поступово протягом року оскільки сподіваються на підвищення світової ціни. Також очікується, що цього літа у В'єтнамі на півдні буде серйозна посуха, а зростання цін на паливо та добрива через війну в Ірані змушує виробників рахувати витрати та сподіватись на крашу ціну ніж нині вона є. Тому наступний період буде досить складним для сільськогосподарської промисловості В'єтнаму загалом та для перецевої промисловості зокрема. За даними В'єтнамської асоціації виробників перцю та спецій (VPASA), В'єтнам експортував 66 350 тонн перцю з січня по березень 2026 року. У порівнянні з минулим роком спостерігається збільшення обсягів на 39,2% та вартості на 31,7% через високий попит з боку США (+ 63,9%), Китаю (+ 321%), ОАЕ (+ 15,4%), Філіппін (+46,9%). Водночас В'єтнам імпортував 21 201 тону перцю з Камбоджі (55,1%), Бразилії (21,7%) та Індонезії (16,7%). Відмітимо, що урожай камбоджійського перцю збирається одночасно з урожаєм в'єтнамського перцю, і більша його частина продається до В'єтнаму через транскордонну торгівлю [1]. Представницькі організації В'єтнаму активно продають камбоджійський перець з відвантаженням з Камбоджі (напівочищена якість, 0,5% сторонніх домішок) або з В'єтнаму (машинно очищена якість, СОО, камбоджійське походження). Тому в подальшому варто придивлятися до ситуації на цьому ринку.

Щодо інших прянощів, то у В'єтнамі наразі збирають весняний урожай кориці(касії). Попит стабільний, тому фермери повільно збирають врожай, щоб побачити тенденції ринку та прийняти рішення. Ціна на касію нещодавно знизилася, проте для виробників вона є на вигідному економічному рівні. За даними VPASA, В'єтнам експортував 22 254 тонни касії з січня по березень 2026 року. У порівнянні з минулим роком спостерігається збільшення обсягів на 10,7% та вартості на 6,1% оскільки є високий попит з боку Індії (+15,1%), США (+46,8%) та Бангладешу (+30,8%).

Крім того зараз час збору врожаю бадьяну, ціна на який останнім часом трохи зросла завдяки високому попиту (проте наразі вона все ще на дуже привабливому рівні для оптової купівлі та зокрема імпорту в Україну). Протилежна ситуація на ринку сушеного нарізаного імбиру: імбир з В'єтнаму все ще надходить повільно адже ціна стабільна, а обсяги виробництва не великі [2].

Також варто додати, що зростання світового попиту на органічні прянощі змусили виробників В'єтнаму розвивати цю нішу. Тому на сьогодні в'єтнамські дистриб'ютори активно пропонують такі органічні прянощі як чорний перець, білий перець, корицю, бадьян, нарізаний імбир.

Щодо інших ринків прянощів у світі варто відмітити ринок гвоздики. Зокрема мадагаскарська гвоздика є досить привабливою для ринку України оскільки збір урожаю на Мадагаскарі закінчується, а попит на мадагаскарську гвоздику останнім часом стабільний. Експерти вважають, що сьогодні Мадагаскар все ще є найкращим варіантом на ринку гвоздики з точки зору поповнення річних запасів для оптової торгівлі [3]. Це пояснюється тим, що індонезійська гвоздика перебуває в міжсезонні, а новий урожай з'явиться в червні/липні. Очікується, що це буде поганий урожай через несприятливі погодні умови в кінці 2025 року. Також підштовхує до купівлі мадагаскарської гвоздики той факт, що ціни на гвоздику з Шрі-Ланки дуже високі, спостерігається її дефіцит на тлі постійного попиту.

Додатково відзначимо наступні тенденції на окремі прянощі в цих регіонах:

- цейлонська кориця: є стабільні пропозиції від представницьких організації щодо постачання цейлонської кориці з Мадагаскару та Шрі-Ланки у вигляді подрібненої фракції та

паличок. Оскільки прибуття кориці до дистриб'юторів розпочинається у квітні, вони активно пропонують великі обсяги за економічно вигідною для українських оптовиків ціною;

- мадагаскарський рожевий перець: новий урожай надходить у квітні, і цього року він досить малий. Тому пропозиція від постачальників діє лише під час посівів, які відразу визначають канали реалізації;

- сертифіковані органічні спеції зі Шрі-Ланки: на ринку є активна пропозиція на чорний перець, білий перець, гвоздику, мускатний горіх, корицю, кокосову стружку.

Таким чином на сьогодні складались досить сприятливі умови за закупівлі окремих видів прянощів українськими імпортерами на азійському ринку. Крім того, один з найбільших торгових домів В'єтнаму «Ехро Commodities» нещодавно відкрив свої торгові представництва в Індії та Китаї для постачання та експорту спецій, а також інших продуктів з цих країн [4].

Незважаючи на воєнний стан, ринок прянощів в Україні функціонує та намагається відновитись до передвоєнного рівня. Зокрема цьому сприяла адаптація логістичних маршрутів та розвиток виробництва окремих видів прянощів вітчизняними агропідприємствами (гірчиця, коріандр, сушені овочі тощо). При цьому Україна позиціонує себе як надійний постачальник органічної продукції на ринок ЄС. Фактично світовий ринок сьогодні досить жваво реагує на глобальні виклики, а головним ціноутворюючим чинником на ринку прянощів залишається валовий збір та сезонний попит на певний вид продукції. Тому сьогодні українські імпортери мають всі можливості накопити відповідні запаси прянощів за прийнятною ціною, оскільки подальше очікуване зростання цін може негативно вплинути на економіку підприємств харчової промисловості, а отже і на економіку України. В той же час закупівля азійських прянощів за прийнятними цінами дозволялись стабілізувати ціни на цей вид продукції в Україні та покращити економіку виробництва в тих галузях, які використовують прянощі.

Література

1. Vietnam pepper breaks through, exports surpass 1 billion USD URL: <https://en.mae.gov.vn/vietnam-pepper-breaks-through-exports-surpass-1-billion-usd-9000.htm>
2. VIETNAM EXPECTS PEPPER AND SPICE EXPORTS TO REACH ABOUT 2 BILLION USD BY 2025. URL: <https://elmarspices.com/vietnam-expects-pepper-and-spice-exports-to-reach-about-2-billion-usd-by-2025/>
3. The Vietnam International Pepper and Spice. URL: <https://vipo.vpsaspice.org/page/about>
4. Expo Commodities Global. URL: <https://www.expodmcc.com/sustainability>

JEL Classification: Q13, M31, L81, O33

Володимир ОРИСЕНКО

здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня

факультет економіки та управління

Київський національний економічний університет ім. В.Гетьмана,

orysenko04@gmail.com

Науковий керівник: Оксана ШВИДКА

кандидат економічних наук, доцент, кафедра бізнес-економіки та підприємництва

Київський національний економічний університет ім. В.Гетьмана

РОЗВИТОК КАНАЛІВ ЗБУТУ В АГРОБІЗНЕСІ: ВІД ОМНІКАНАЛЬНИХ ПІДХОДІВ ДО ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМ

Анотація. Аграрний сектор потребує трансформації каналів збуту, оскільки традиційна модель «виробник – посередники – споживач» знижує прибутковість фермерів і обмежує їхній контроль над ланцюгом постачання. Омніканальні підходи, що поєднують онлайн та офлайн-інструменти, забезпечують кращу взаємодію зі споживачами, персоналізацію та доступ до